

“Poor Things” er et uimodståeligt Frankenstein- og udviklingseventyr, som fascinerer fra start til slut

Emma Stone i POOR THINGS. Foto: Courtesy of Searchlight Pictures. © 2023 Searchlight Pictures All Rights Reserved.

Freja Cæcilie Petri Bondgaard
19.01.2024

FILM // ANMELDELSE – Det vil ikke overraske vores anmelder, hvis *Poor Things* ender med at blive en af årets bedste film. Filmen er både en legesyg og fantastisk fortælling om kampen mellem drifter og konventioner og en halvpornografisk avantgarde pakket ind i farverige *art nouveau*-kulisser, der pirrer øjets begær.

Poor Things

Amerikansk dramakomedie, 2023, 141 min.

Instruktion: Yorgos Lanthimos **Medv.:** Emma Stone, Marc Ruffalo, Willem Dafoe m.fl.

Premiere d. 18. januar over hele landet

Den afgrundsdybe kile, der er mellem, hvordan mennesker er, og hvad der forventes af dem, synes at være et tema, der interesserer den græske instruktør **Yorgos Lanthimos** uendeligt.

Hans film kredser typisk om menneskets natur og særligt dennes absurditeter, og om hvordan samfundet, institutionerne – eller i *Poor Things*' tilfælde, andre mennesker – vil indespærre og begrænse det absurde, utæmmede og primitive.

Sociale konventioner og mennesket, som det virkelig er, når det ikke har civiliseret sig selv, er hos instruktøren to størrelser, der ikke just er skabt til at fungere sammen. Hvilket bestemt heller ikke er tilfældet i hans seneste film.

Yorgos Lanthimos er en af nutidens mest bizarre og spektakulære instruktører, og det er *spot on*, når han kategoriseres under den cinematisk bevægelse *Greek weird wave*. For hans film er uden tvivl *weird*, ligesom præmissen for *Poor Things* er det.

Frankenstein

Filmen er et moderne avantgardistisk take på Mary Shelleys klassiske Frankenstein-fortælling, hvor en gal videnskabsmand graver lig op for at sætte dem sammen til et menneske og genoplive det. Filmens videnskabsmand hedder ikke Frankenstein, men dr. Godwin Baxter (Willem Dafoe). Han er arret og ukonventionel, og da han finder en død højgravid kvinde i en sø efter et selvmordsforsøg, beslutter han sig for at tage hende med hjem for at genoplive hende.

Willem Dafoe i rollen som dr. Godwin Baxter i *Poor Things*. Foto: Atsushi Nishijima Courtesy of

For eksperimentets skyld udskifter han hendes hjerne med hjernen fra hendes eget ufødte spædbarn, hvorfor hendes omtrent 30-årige krop ikke er synkron med hendes mentale alder. Bella Baxter (Emma Stone) skal nu lære at komme overens med en verden, der er alt det, hun ikke selv er: tillært, høflig og forstillet.

Bella pludrer og forsøger at beherske sproget, hun spiller klaver med fødderne og spytter sin mad ud, når hun ikke kan lide den. Hun er smuk og umiddelbar som et barn, og mændene fortaber sig i hende, fordi hun ganske enkelt er af en anden verden og forunderligt frydefuld i sin primitive væren.

“Er det hende, der opfører sig som et barn, fordi hun *er* et barn, eller er det de mænd, der vil knalde, besidde og elskes af hende, der *de facto* er børn?

En dag opdager hun sin klitoris nedenunder sin “*hairy business*”, og denne opdagelse fører, som det så ofte gør, til delvis ekstase, delvis tragedie. Hun inviteres på Europa-rejse af den noget slikkede og lidet moralske advokat og libertiner, Duncan Wedderburn (Mark Ruffalo), hvor de rejser til Lissabon og Athen med dampskib for at ende i Paris.

Hvorfor har folk ikke sex hele tiden?

Bella og Duncan dyrker *furious jumping*, hendes yndlingsbeskæftigelse, dag og nat, og hun udbryder med stor forundring efter klimaks: “Hvorfor gør folk ikke det her hele tiden!?”

Emma Stone i rollen som Bella Baxter i *Poor Things*. Courtesy of Searchlight Pictures. © 2023 Searchlight Pictures All Rights Reserved.

Et skæringspunkt for Bellas udvikling bliver hendes møde med filosofien. Hun begynder at tænke over sin tilværelse, men også over, hvor chauvinistiske mænd er. Således udstiller filmen på sin vis, hvordan mænd alle dage har forsøgt at tøjle den kvindelige seksualitet, som de alle dage har frygtet så inderligt.

Filmen foregår i victoriatiden i et borgerligt miljø, hvor mændene (selvfølgelig kun de onde) bliver jaloux og spærrer kvinderne inde, hvis de bliver for frivole. Overfladisk set udstiller filmen Bella som primitiv i sin hyperseksualitet, men man må alligevel spørge, hvem der er mest primitiv.

Er det hende, der opfører sig som et barn, fordi hun *er* et barn, eller er det de mænd, der vil knalde, besidde og elskes af hende, der *de facto* er børn? For udseendet snyder, og hun er spændende i sin både liderlige og menneskelige umiddelbarhed.

De optiske illusioner, der maler himlen og havet, tjener til at forstørre verden, så den føles lige så stor for os tilskuere, som for én, der ser det for første gang

Filmen er et allegorisk udviklingseventyr om at gå fra at være barn til at blive voksen, hvor Bella skal lære at vokse ind i den kvindekrop, hun nu engang har, uden at miste

sig selv. Det er en fryd at følge hendes udvikling og se, hvordan ikke kun hendes hjerne, men også hendes hjerte vokser med filosofien og bevidstheden om verden.

“

Emma Stone som Bella Baxter i *Poor Things*. Foto: Atsushi Nishijima. Courtesy of Searchlight Pictures. © 2023 20th Century Studios All Rights Reserved.

Men ak, for selvfølgelig mener Duncan, at hun bør forkaste bøgerne. De gør hendes sprog kedeligere, så hun bliver mindre *fuckable*. Den kære advokat kan vist mærke, at hendes viden giver hende en kontrol, som giver ham mindre magt.

Billeder, som man sjældent ser dem

Filmæstetisk veksler billederne mellem sort-hvid, når vi befinder os hos videnskabsmandens victorianske London, og en overgjort farvepalet af højteknologiske LED-farver, når vi befinder os i Lissabon, på dampskibet til Athen og i Paris.

De optiske illusioner, der maler himlen og havet, tjener til at forstørre verden, så den føles lige så stor for os tilskuere, som for én, der ser det for første gang.

Hjemme hos dr. Godwin er stemningen *steampunk*'et og *goth*-agtig, og på udsyret vis bevæger alle hans kunstigt skabte dyr såsom bulldogs med andehoveder og grise med

hønehoveder sig frit rundt i de sort-hvide billeder, der fører tankerne tilbage til de oprindelige Frankenstein-film fra 1930'erne og 1950'erne.

Dette kontrasterer verden derude, hvor kulisserne er art nouveau med alt, hvad det indebærer af overdådige farver, bløde former og skønsom ornamentik orienteret omkring planter, jord og natur blandet med *La belle époque*. Alt sammen æstetisk lige så legesygt som Bella selv.

Poor Things er den hidtil lyseste af instruktørens film, og med sin vanlige affinitet for det bizarre udfolder Lanthimos på forunderlig vis historien om pigen, kvinden og monstret Bella Baxter og hendes utraditionelle vej mod at blive et menneske. Et menneske, der formår at balancere barnets leg med de voksnes verden.

Læs mere om film i POV [her](#).

anmeldelse

emma stone

film

filmanmeldelse

Freja Cæcilie Petri Bondgaard

Freja Cæcilie Petri Bondgaard er uddannet teolog og skriver om kultur, eksistens og samfundsmæssige tendenser. Hun har arbejdet med kommunikation siden 2018. Hun har senest været ansat ved Det Ethiske Råd (Nationalt Center for Etik), og har siden...

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.

50 kr./md.

100 kr./md.